

Utbildningsutskottets betänkande 2023/24:UbU7

Studiestöd

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om studiestöd med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående arbete och vidtagna åtgärder. Motionerna tar upp frågor om bl.a. villkoren inom studiestöds-systemet, studiemedel för omställning och vidareutbildning samt avskrivning av studielån. I betänkandet finns sex reservationer (S, SD, V, C, MP) och tre särskilda yttranden (S, SD, C).

Behandlade förslag

Ca 30 motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Villkor för studiemedel	6
Utskottets ställningstagande	10
Studiemedel för vidareutbildning och omställning	12
Utskottets ställningstagande	13
Avskrivning av studielån	15
Utskottets ställningstagande	16
Motioner som bereds förenklat	17
Utskottets ställningstagande	17
Reservationer	18
1. Villkor för studiemedel, punkt 1 (S)	18
2. Villkor för studiemedel, punkt 1 (V)	19
3. Villkor för studiemedel, punkt 1 (MP)	19
4. Studiemedel för vidareutbildning och omställning, punkt 2 (S)	20
5. Avskrivning av studielån, punkt 3 (SD)	21
6. Avskrivning av studielån, punkt 3 (C)	21
Särskilda yttranden	23
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 4 (S)	23
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 4 (SD)	23
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 4 (C)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	24
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 4	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Villkor för studiemedel

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:442 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2023/24:1503 av Fredrik Lundh Sammeli (S),

2023/24:1593 av Gunilla Svantorp (S),

2023/24:2569 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S),

2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 8 och

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (MP)

2. Studiemedel för vidareutbildning och omställning

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:1846 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 2 och

2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 2 och 3.

Reservation 4 (S)

3. Avskrivning av studielån

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:2070 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2 och

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 13.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

4. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 januari 2024

På utbildningsutskottets vägnar

Fredrik Malm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Malm (L), Åsa Westlund (S), Patrick Reslow (SD), Linus Sköld (S), Robert Stenkvisst (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Noria Manouchi (M), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Mathias Bengtsson (KD), Anders Ådahl (C), Anders Alftberg (SD), Camilla Hansén (MP), Oliver Rosengren (M), Niklas Sigvardsson (S) och Nadja Awad (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utbildningsutskottet 29 motionsyrkanden om studiestöd från allmänna motionstiden 2023/24. Av dessa bereds 17 motionsyrkanden förenklat eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2. Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. villkor för studiemedel, studiemedel för vidareutbildning och omställning och avskrivning av studielån.

Utskottets överväganden

Villkor för studiemedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. tilläggsbidraget, möjligheten till dispens för att få studiemedel, åldersgränserna i studiestödssystemet och studietakt.

Jämför reservation 1 (S), 2 (V) och 3 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 8 anför motionärerna att det finns ett behov av att se över den ekonomiska situationen för studerande med barn, exempelvis i fråga om tilläggsbidraget som studerande föräldrar kan ansöka om.

I motion 2023/24:1503 av Fredrik Lundh Sammeli (S) önskar motionären att man överväger en översyn och reformering av inackorderingsbidraget till gymnasieelever som studerar på annan ort. Bidraget är enligt motionären inte uppdaterat med belopp eller synen på transportmedel.

I motion 2023/24:1593 av Gunilla Svantorp (S) vill motionären att man överväger breddade möjligheter att anpassa studietakten för deltagare på folkhögskolor. Enligt motionären är det angeläget att regelverket ses över så att rätten till studiestöd från CSN inte avbryts när en elev behöver mer tid för att klara sina studier än vad som anses vara normal tidsåtgång.

I motion 2023/24:2569 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) begär motionärerna att det ska vara möjligt att ta CSN-lån för att kunna ta körkort. Enligt motionärerna bör fler individer få möjlighet att ta körkort och på så sätt göra sig anställningsbara. Det bör därför övervägas om körkortslånet ska finnas kvar, om det ska utvidgas till fler grupper och om ersättningen är tillräcklig.

I kommittémotion 2023/24:442 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 begär motionärerna att regeringen återkommer med förslag på lagändringar som ger fler studenter dispens att få studiemedel fler veckor än den reglerade längsta tiden så att de ska kunna slutföra sina utbildningar.

I kommittémotion 2023/24:2705 yrkande 5 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) föreslår motionärerna att åldersgränserna i studiestödssystemet kopplas till riktåldern för pension och därmed successivt kan höjas i takt med eventuella höjningar av riktåldern.

I yrkande 6 föreslår motionären att man bör överväga att det ska vara möjligt att finansiera studier med studiestöd vid 25 procents studietakt.

Bakgrund och gällande rätt

Studiemedel

Studiemedel, som är en del av studiestödet, består av en bidragsdel och en lånedel. Den som är över 20 år kan ansöka om studiemedel för studier på grundskole- och gymnasial nivå på komvux och folkhögskola eller på högskola, universitet eller yrkeshögskola. Nivån på studiemedlet beror bl.a. på studietakten (100, 75 eller 50 procent), antalet studieveckor och övriga inkomster. Studiemedel lämnas således för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor (3 kap. 2 och 5 §§ studiestödslagen [1999:1395]).

Riksdagen beslutade hösten 2017 att höja bidragsdelen i studiemedlet med 296 kronor per studiemånad (prop. 2017/18:1 utg.omr. 15, bet. 2017/18:UbU2, rskr. 2017/18:122). Syftet med höjningen var att ge de studerande en bättre ekonomisk situation och förbättra deras möjligheter att fokusera på sina studier. I september 2023 beslutade regeringen att höja prisbasbeloppet fr.o.m. 2024 (förordningen [2023:532] om prisbasbelopp och förhöjt prisbasbelopp för år 2024). Mot denna bakgrund har även nivåerna inom studiemedlet höjts. År 2024 uppgår studiemedlen totalt till 3 289 kronor per studievecka för heltidsstudier (13 156 kronor för studier på heltid i fyra veckor), varav studiebidraget uppgår till 997 kronor per vecka (3 988 kronor för heltidsstudier i fyra veckor).

Högre bidragsbelopp och tilläggsbidrag

Till vuxna som studerar på grundskolenivå och gymnasial nivå får studiebidrag lämnas med ett högre belopp per vecka fr.o.m. det kalenderår då den studerande fyller 25 år. Ett högre bidragsbelopp får även lämnas till studerande på eftergymnasial utbildning om det finns särskilda skäl samt till studerande som är yngre än 25 år och som har ett särskilt behov av ett sådant stöd (3 kap. 13 § studiestödslagen). Studiebidrag får också lämnas i form av tilläggsbidrag till studerande som har vårdnad om barn. För varje barn kan högst ett tilläggsbidrag motsvarande bidragsbeloppet vid heltidsstudier lämnas (3 kap. 13 a § studiestödslagen). Tilläggsbidragets storlek beror på om studierna bedrivs på heltid eller deltid och på hur många barn den studerande har.

Åldersgränser inom studiestödssystemet

Studiemedel får lämnas längst t.o.m. det kalenderår då den studerande fyller 60 år. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiemedel i form av studiebidrag får lämnas även för tid därefter (3 kap. 3 § studiestödslagen). Rätten till studiemedel i form av lån är dock begränsad fr.o.m. det år den studerande fyller 51 år, vilket innebär att det högsta antalet veckor med studielån en studerande har rätt till minskar för varje

år mellan 51 och 60 års ålder. Detta gäller oavsett utbildningsnivå. Från och med det år den studerande fyller 61 år upphör således både rätten till bidrag och rätten till lån (3 kap. 9 § studiestödslagen). Den senaste höjningen av åldersgränserna trädde i kraft den 1 oktober 2021. Då höjdes den övre åldersgränsen för studiemedel från 56 till 60 år, och första steget i nedtrappningen i rätten att låna höjdes från 47 till 51 år. Bakgrunden till höjningen var bl.a. att en förändrad arbetsmarknad, ökad medellivslängd och höjd riktålder för pension har bidragit till ett ökat behov av omställning och vidareutbildning och därmed till en utökad möjlighet att finansiera studier högre upp i åren (prop. 2020/21:122, bet. 2020/21:UbU17, rskr. 2020/21:308).

Längsta tid för rätt till studiemedel

För varje utbildningsnivå (grundskolenivå, gymnasial nivå och eftergymnasial nivå) finns det gränser för antalet veckor med studiemedel. Beroende på vilken tidigare utbildning den studerande har kan studiemedel betalas ut för studier på grundskolenivå under 40, 80 eller 100 veckor och för studier på gymnasial nivå under antingen 80 eller 120 veckor. För studier på eftergymnasial nivå kan studiemedel beviljas för 240 veckor. När det gäller äldre studerande kan en person fr.o.m. det år då han eller hon fyller 40 år få studiemedel under ytterligare högst 40 veckor om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses om en person av arbetsmarknadsskäl eller av personliga eller andra liknande skäl behöver fullfölja en utbildning eller behöver en vidareutbildning eller en breddad utbildning som inte rymms inom det återstående antalet studiemedelsveckor. För att studiemedel ska kunna lämnas med hänsyn till särskilda skäl, bör det före studiernas början ha gått en viss tid sedan den studerande hade studiestöd för studier på den aktuella studienivån. Studiemedel får även lämnas under längre tid om det finns synnerliga skäl. (3 kap. 8–10 §§ studiestödslagen och 5 kap. 1 § Centrala studiestödsnämndens (CSN) föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel [CSNFS 2001:1]).

Studiemedel för utbildning inom folkhögskolan och krav på studietakt och studieresultat

Av 3 kap. 2 § studiestödslagen följer att den som är över 20 år kan ansöka om studiemedel för studier på grundskole- och gymnasial nivå på bl.a. en folkhögskola. Det är regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som beslutar om vilka läroanstalter och utbildningar som är studiemedelsberättigande (bestämmelser om vilka utbildningar vid folkhögskola som ger rätt till studiemedel finns i avdelning A 1, A 2, B 1 och B 2 i bilagan till studiestödsförordningen [2000:655]).

Studietakt

Studietakten påverkar hur mycket studiemedel som kan lämnas. Studietakten är ett mått som visar studiernas omfattning i genomsnitt under en termin eller studieperiod. Enligt 3 kap. 5 § studiestödslagen får studiemedel lämnas för

varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor.

Studietakten beräknas olika på högskola, yrkeshögskola, komvux och folkhögskola. På högskolan, yrkeshögskolan och komvux beräknas studietakten i antal poäng en studerande måste läsa per vecka för att uppnå olika studietakt. Studiemedel kan lämnas till den som studerar på heltid (100 procent) eller deltid (75 eller 50 procent). Folkhögskolan har inte något poängsystem och studietakten räknas i antalet timmar som skolan har planerat. Det är skolan som meddelar CSN vilken studietakt studenterna har. För att det ska räknas som heltidsstudier ska studierna uppgå till 20 klocktimmar eller mer per vecka. Studier på 75 procent ska uppgå till 15–19 klocktimmar per vecka och studier på 50 procent till 10–14 klocktimmar. Bestämmelser om studietakt och studieomfattning finns i 3 kap. 5 och 11–13 §§ studiestödslagen, samt i 3 kap. 4, 4 a och 6 §§ studiestödsförordningen.

Studieresultat

Rätten till studiemedel är beroende av tidigare studieresultat. Studiemedel får lämnas till en studerande som har bedrivit sina tidigare studier i normal takt. Studieresultatet från den studerandes senaste beviljningsperiod ligger till grund för prövningen av om den studerande har bedrivit sina tidigare studier i normal studietakt. För att en studerande ska kunna fortsätta få studiemedel från CSN krävs för studier på en folkhögskola att studierna bedrivits i den takt som anges i skolans utbildningsplan. Det innebär krav på att den studerande klarar samtliga kurser utan att studierna försenas. Bestämmelser om rätt till studiemedel med hänsyn till tidigare studieresultat finns i 3 kap. 7 § studiestödslagen och 3 kap. 5–5 a §§ studiestödsförordningen.

Inackordering av elever i gymnasieskolan

Studiehjälp består av studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg (2 kap. 1 § studiestödslagen). Bidrag till inackordering kan gymnasieelever få om de behöver bo och studera på en annan ort än på hemorten. Rätten till bidraget regleras på olika sätt beroende på vem som är huvudman för utbildningen.

Elever som studerar vid fristående gymnasieskolor kan ansöka om statligt inackorderingstillägg enligt 2 kap. 2 § studiestödsförordningen. Inackorderingstillägg får lämnas bara till den som behöver inackordering och som studerar vid de läroanstalter och utbildningar som regeringen bestämmer (2 kap. 2 § studiestödslagen). CSN får meddela närmare föreskrifter om vem som kan få inackorderingstillägg samt inackorderingstilläggets storlek (2 kap. 2 § och 2 kap. 8 § studiestödsförordningen). Det statliga inackorderingstillägget lämnas med ett belopp som beror på avståndet mellan hemmet och skolan. Inackorderingstillägg kan enligt 2 kap. 3 § studiestödslagen lämnas till studerande som är yngre än 16 år.

Det finns även ett kommunalt stöd för inackordering till elever i gymnasieskolan. Enligt 15 kap. 32 § skollagen (2010:800) ska hemkommunen lämna

ekonomiskt stöd till elever i gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Skyldigheten gäller t.o.m. första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Syftet med inackorderingstillägget är att minska merkostnaden för familjer där ungdomar måste inackordera sig på utbildningsorten. Stödet avser boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet (folkbokföringsadressen).

CSN-lån till körkortsutbildning

Möjligheten till ett statligt lån för utbildning för B-körkort, s.k. körkortslån infördes 2018. Resurser till lånet tillfördes inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv till anslaget 1:13 *Lån till körkort*. I enlighet med 2020 års ekonomiska vårproposition flyttades verksamheten med Lån till körkort till utgiftsområde 22 Kommunikationer fr.o.m. 2021 (prop. 2019/20:100, bet. 2019/20:KU19, rskr. 2019/20:320). Det är CSN som prövar frågor om körkortslån enligt 2 § förordningen (2018:1118) om körkortslån.

Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2024 att det körkortslån som infördes 2018 med inriktning på vissa arbetssökande och som 2021 utvidgades till ungdomar med avslutad gymnasieutbildning, inte har fungerat som ett effektivt instrument för att öka anställningsbarheten hos målgrupperna. Intresset för lånet har sjunkit successivt sedan det infördes, vilket enligt regeringen betyder att anslaget varit kraftigt underutnyttjat. Regeringen föreslog i propositionen att möjligheten till nya lån till körkort ska upphöra från den 1 januari 2024 och att medel för att täcka kvarvarande ekonomiska åtaganden ska kvarstå på anslaget. Anslaget minskades därför med 100 000 000 kronor 2024 och beräknades minska med 120 000 000 kronor 2025, 151 000 000 kronor 2026 och med 151 466 000 kronor fr.o.m. 2027. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2023/24:1 utg.omr. 22, bet. 2023/24:TU1, rskr. 2023/24:92 och rskr. 2023/24:93).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att det svenska studiestödet är, och ska fortsätta att vara, ett av världens mest generösa studiestödssystem. Ett väl avvägt studiestödssystem skapar förutsättningar såväl för enskilda som för Sverige som nation att växa med kunskap och bidra till samhällets utveckling. Studiestödet är grundläggande för en jämlik utbildning och ger alla oavsett bakgrund möjlighet att studera. Flexibla och väl anpassade beloppsnivåer river hinder och gör det möjligt för människor att komplettera tidigare studier eller att studera vidare på en högre nivå.

Utskottet kan konstatera i fråga om motionsyrkanden med förslag om att på olika sätt se över och stärka studiemedelssystemet att nivåerna i studiemedlet höjdes vid årsskiftet som en effekt av beslutet om förhöjt prisbasbelopp för 2024.

När det särskilt gäller frågan om den ekonomiska situationen för studerande med barn anser utskottet att det gällande regelverket är väl avvägt. När det

sedan gäller frågan om att höja åldersgränserna i studiestödssystemet till riktåldern för pension vill utskottet hänvisa till att riksdagen våren 2021 biföll regeringens proposition 2020/21:122 Bättre studiestöd högre upp i åldrarna (bet. 2020/21:UbU17, rskr. 2020/21:308). Beslutet innebar bl.a. höjda åldersgränser för rätten till studiestöd och för återbetalning av studielån. Utskottet anser inte att det finns skäl att överväga ytterligare ändringar i regelverket.

Vidare finner utskottet inte heller några skäl för att föreslå förändringar i regelverket i fråga om yrkanden om att minska kraven på studietakten för att kunna få studiemedel, dispens för att få studiemedel fler veckor än den reglerade längsta tiden eller en översyn av reglerna om inackordering av elever i gymnasieskolan.

När det gäller yrkandet om CSN-lån för körkortsutbildning konstaterar utskottet att det körkortslån som infördes 2018 varit kraftigt underutnyttjat och att möjligheten till nya lån till körkort upphör från den 1 januari 2024. Utskottet anser att regeringens bedömning i frågan är väl avvägd.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2023/24:442 (V) yrkande 2, 2023/24:1503 (S), 2023/24:1593 (S), 2023/24:2569 (S), 2023/24:2684 (S) yrkande 8 och 2023/24:2705 (MP) yrkandena 5 och 6.

Studiemedel för vidareutbildning och omställning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om implementeringen och handläggningen av omställningsstudiestödet.

Jämför reservation 4 (S).

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 2 och 3 anför motionärerna att de vill säkerställa implementeringen av omställningsstudiestödet. Motionärerna framhåller att implementeringen av omställningsstudiestödet behöver förbättras. Motionärerna föreslår att det ska tillsättas en samordnare av omställningsstudiestödet med uppdraget att hålla ihop arbetet över departementsgränserna och säkerställa en god samverkan och dialog med alla inblandade myndigheter samt arbetsmarknadens parter.

I motion 2023/24:1846 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 3 framhåller motionärerna att det behöver säkerställas att CSN får de resurser som krävs för att handlägga omställningsstudiestödet och att det finns tillräckligt många utbildningsplatser.

Bakgrund och gällande rätt

Införandet av omställningsstudiestödet

Ett nytt omställningsstudiestöd som kompenserar för inkomstbortfall infördes den 30 juni 2022 (prop. 2021/22:176, bet. 2021/22:AU12, rskr. 2021/22:365). Omställningsstudiestödet är ett statligt studiestöd och CSN har i uppdrag att pröva frågor om stödet. Stödet finansierar studier som kan stärka vuxnas framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Det nya stödet ökar även möjligheten för vuxna med arbetslivserfarenhet att studera och stärka sin omställningsförmåga. Omställningsstudiestödet, som består av bidrag och lån, införs stegvis på så sätt att medel för stödet tillförs och skalas upp efter hand för att vara fullt utbyggt till 2026.

Stödet kan lämnas till studerande som bl.a. uppfyller villkor om förvärvsarbete, ett s.k. arbetsvillkor. Stödet kan lämnas för studier vid utbildningar i Sverige som ger rätt till studiemedel och utbildningar som finansieras av en omställningsorganisation. Stödets storlek beräknas utifrån en inkomstbortfallsprincip, där inkomstbortfallet bestäms av Försäkringskassan med utgångspunkt i systemet för sjukpenninggrundande inkomst (22 §§ lagen [2022:856] om omställningsstudiestöd).

Omställningsstudiestödets bidragsdel kan ersätta 80 procent av ett inkomstbortfall som motsvarar högst 4,5 inkomstbasbelopp per år. Omställningsstudielån är ett komplement till bidraget och kan lämnas under den tid och i den omfattning som omställningsstudiebidraget lämnas, som mest med ett

belopp som motsvarar grund- och tillägsslånet i studiemedelssystemet. Stödet lämnas i mån av tillgång på medel (prop. 2021/22:176).

I budgetpropositionen för 2024 framhöll regeringen att administrationen av det nya omställningsstudiestödet kräver mer resurser. Enligt regeringen är det positivt att intresset för stödet är större än vad som tidigare beräknats. Regeringen framhöll vidare att administrationen av stödet är komplex och tidskrävande. För att CSN ska kunna hantera den stora ärendemängden behöver enligt regeringen resurserna för detta tillfälligt öka. Regeringen anvisade för ändamålet 2 836 000 000 kronor för 2024 inom anslaget 1:3 *Omställningsstudiestöd* (för 2023 anvisades 1 360 000 000 kronor). För 2025 och 2026 har regeringen beräknat anslaget till 4 877 000 000 kronor respektive 7 339 000 000 kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2023/24:1 utg.omr. 15, bet. 2023/24:UbU2, rskr. 2023/24:96).

Regeringsuppdrag till CSN

Regeringen beslutade den 7 september 2023 att ge CSN i uppdrag att ta fram förslag på regelförenklingar av omställningsstudiestödet som kan leda till kortade handläggningstider och mer automatiserade processer, utan att det grundläggande syftet med reformen ändras och utan att målgruppen för stödet utvidgas i någon större utsträckning.

CSN lämnade i november 2023 förslag till ändringar i lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd och förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd. Förslagen innebär enligt CSN en minskad och förenklad administration hos CSN, vilket möjliggör kortare handläggningstider och snabbare beslut till samtliga studerande. Dessutom möjliggör förslagen enligt CSN systemlösningar för maskinell prövning av olika villkor, som inte är möjliga med nuvarande regelverk (Se promemorian Uppdrag att ta fram förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet, CSN dnr ADM/2023:723).

I en promemoria från Utbildningsdepartementet den 16 januari 2024 bedöms lagförslagen kunna träda i kraft tidigast den 1 januari 2025 (U2023/03200). Ärendet har remitterats och bereds i Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Av regleringsbrevet för budgetåret 2024 för CSN (U2023/03644 delvis, U2023/03656) framgår att myndigheten ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en effektiv handläggning av omställningsstudiestödet. Åtgärderna ska bl.a. bidra till att förkorta handläggningstiderna för stödet. Arbetet ska ske i fortsatt samverkan med andra berörda myndigheter. Utgångspunkten är att åtgärderna inte ska få någon större påverkan på övriga studiestödstagare.

Utskottets ställningstagande

Det måste enligt utskottets mening finnas goda förutsättningar för studier oavsett var i livet man befinner sig. Utskottet ser därför positivt på det omställningsstudiestöd som infördes i juni 2022 och som ska finansiera studier

som kan stärka vuxnas framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets mening viktigt att implementeringen och handläggningen av omställningsstudiestödet fungerar tillfredsställande. Utskottet kan konstatera att intresset för att ta del av stödet blivit större än vad som beräknats.

Administrationen av stödet är komplex och tidskrävande. Utskottet välkomnar därför den tillfälliga ökning av stödet som regeringen föreslog för 2024 för att CSN ska kunna hantera den stora ärendemängden (prop. 2023/24:1 utg.omr. 15, bet. 2023/24:UbU2, rskr. 2023/24:96). Utskottet hänvisar även till den promemoria som CSN har tagit fram med förslag till ändringar i lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd och förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd som föreslås möjliggöra en förenklad administration och en högre grad av automatiserad prövning hos CSN. Utskottet avvaktar regeringens beredning av frågan.

Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motionerna 2023/24:1846 (S) yrkande 2 och 2023/24:2684 (S) yrkandena 2 och 3.

Avskrivning av studielån

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avskrivning av studielån.
Jämför reservation 5 (SD) och 6 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2070 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2 anser motionärerna att regeringen bör utreda möjligheterna att reducera studieskulder för tandläkare som väljer att arbeta i lands- och glesbygden.

I partimotion 2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 13 föreslås att det bör utformas ett system för avskrivning av studieskulder för den som flyttar till en glesbygdskommun för att arbeta inom ett bristyrke med ett markant behov av kompetens. Reformen bör enligt motionärerna gälla för alla yrkeskategorier.

Bakgrund och gällande rätt

Gällande rätt om återbetalning och avskrivning av studielån

Enligt studiestödslagen ska den som har fått studielån betala tillbaka lånet. På lånet ska en årlig ränta betalas. Regeringen fastställer före varje kalenderårs början den ränta som ska gälla under året (4 kap. 1 § studiestödslagen). För 2024 har räntan på studielån fastställts till 1,23 procent.

Återbetalningen av studielån ska börja när det vid ingången av ett kalenderår har gått minst sex månader efter utgången av den senaste tidsperiod för vilken låntagaren fått studiestöd. Om låntagaren har fått nya studielån under återbetalningstiden med samma villkor för beräkning av återbetalningstid och för avskrivning på grund av låntagarens ålder, ska de nya lånen läggas samman med de tidigare lånen. Återbetalningen av det sammanlagda lånet börjar året närmast efter det år under vilket låntagaren tagit emot de nya studielånen (4 kap. 3 och 5 §§ studiestödslagen).

Återbetalningstiden är som mest 25 år eller det lägre antal år som återstår till utgången av det år då låntagaren fyller 64 år. Årsbeloppet för varje år beräknas utifrån skuldens storlek vid ingången av varje kalenderår, ränta för kalenderåret och den återstående återbetalningstiden. Vidare beräknas årsbeloppet så att återbetalningen ökar med 2 procent varje år, om full betalning sker och räntan enligt första stycket är oförändrad jämfört med föregående år (4 kap. 4 och 8 §§ studiestödslagen).

Studielån som inte har betalats vid utgången av det år då låntagaren fyller 71 år ska skrivas av. Betalningsskyldigheten kvarstår dock för årsbelopp som avser de tre senaste kalenderåren. Om det finns synnerliga skäl, får dock också sådana årsbelopp skrivas av. Lån ska också skrivas av om låntagaren avlider

eller har hel sjukersättning och en sammanlagd inkomst som inte överstiger garantinivån för hel sjukersättning enligt 35 kap. 18 § socialförsäkringsbalken, eller om det annars finns synnerliga skäl till det (4 kap. 25 § studiestödslagen). Med synnerliga skäl avses exempelvis att låntagaren bedöms ha en varaktigt nedsatt betalningsförmåga på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning (prop. 1999/2000:10 s. 123).

Avskrivning av studielån vid arbete i någon särskild del av landet eller för vissa yrkeskategorier

Enligt gällande rätt finns det inga möjligheter att få studielån avskrivna för personer som tar arbete i någon särskild del av landet eller utbildar sig till ett visst yrke. Regeringen behandlade frågan om nedskrivning av studielån i propositionen En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop (prop. 2017/18:179). I propositionen framförde regeringen bl.a. att den avsåg att analysera inom vilka sektorer som arbetsgivare har svårt att hitta kompetens på landsbygden och återkomma med lämpliga åtgärder för att förbättra kompetensförsörjningen på landsbygden. I oktober 2019 gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för att underlätta kompetensförsörjningen i Sveriges landsbygder (N2019/02735/RTL). Syftet med uppdraget var att underlätta för företag och offentliga arbetsgivare att rekrytera rätt kompetens och därigenom bidra till livskraftiga landsbygder. I Tillväxtverkets redovisning av uppdraget föreslog myndigheten en rad åtgärder för att komma till rätta med problemen kring kompetensförsörjning på Sveriges landsbygder, däribland avskrivning av studielån för dem som bor och arbetar i särskilt utsatta kommuner som ett sätt att stimulera ökad inflyttning till landsbygder (Tillväxtverkets rapport Landsbygders kompetensförsörjning, mars 2020). Regeringen gick inte vidare med utredningens förslag (uppgift från Näringsdepartementet, 2021-01-19).

Utskottets ställningstagande

Det finns i dag inom gällande regelverk ingen möjlighet att få studielån avskrivna för personer som tar arbete i någon särskild del av landet eller utbildar sig till ett visst yrke. Utskottet noterar även att regeringen valt att inte gå vidare med Tillväxtverkets förslag om kompetensförsörjning på Sveriges landsbygder, bl.a. om avskrivning av studieskulder.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen framhållit (senast i bet. 2022/23:UbU3) att avskrivning av studieskulder för vissa yrkesgrupper skulle kunna leda till att låntagarna uppfattar systemet som orättvist och att det finns svårigheter med att använda studiestödssystemet som ett regional politiskt instrument, exempelvis genom avskrivning av studieskulder för akademiker som bosätter sig i glesbygd. Utskottet står fast vid dessa uppfattningar.

Utskottet finner mot bakgrund av ovanstående inga skäl för att vidta åtgärder med anledning av förslag om reducerade studielån för vissa yrkeskategorier eller avskrivning av studielån vid arbete i någon särskild del av

landet. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2023/24:2070 (SD) yrkande 2 och 2023/24:2457 (C) yrkande 13.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (SD) och 3 (C).

Utskottets ställningstagande

I betänkandet behandlas motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Under riksmötet 2022/23 gjordes detta i betänkande 2022/23:UbU3. Riksdagen har avslagit motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför de motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2.

Reservationer

1. Villkor för studiemedel, punkt 1 (S)

av Åsa Westlund (S), Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2023/24:2569 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) och
2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 8 och
avslår motionerna
2023/24:442 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,
2023/24:1503 av Fredrik Lundh Sammeli (S),
2023/24:1593 av Gunilla Svantorp (S) och
2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att det finns ett behov av att se över den ekonomiska situationen för studerande med barn. Till exempel bör enligt vår mening tilläggsbidraget till studerande föräldrar ses över.

Det ska också vara möjligt att ta s.k. CSN-lån till en körkortsutbildning. Det har sedan 2018 varit möjligt för ungdomar i åldern 19–20 år med en gymnasieexamen samt för arbetslösa i åldern 18–47 år att få CSN-lån för att kunna ta körkort. Det har varit en viktig frihetsreform för över 18 000 individer som fått möjligheten att ta körkort med hjälp av detta lån. I rapporten Leder körkortslån till körkort (CSN, rapport 2023:4) framkommer det att av dem som har tagit körkort via lånemöjligheten får nästan 80 procent arbete. Det kan jämföras med att endast drygt 50 procent har fått arbete av de individer som inte lyckats ta körkort. Sedan körkortslånet infördes har 43 procent av samtliga körkortslåntagare tagit körkort. En klar majoritet av dem som inte tagit körkort har angett att anledningen till att de inte tagit körkort är att körkortet kostar för mycket. Vi anser att rapporten tydligt visar att det är en viktig reform som behöver fortsätta utvecklas, så att fler individer kan ta körkort och få möjlighet att göra sig anställningsbara. Det bör därför övervägas om körkortslånet ska finnas kvar, om det ska utvidgas till fler grupper och om ersättningen är tillräcklig.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Villkor för studiemedel, punkt 1 (V)

av Nadja Awad (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:442 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 och avslår motionerna

2023/24:1503 av Fredrik Lundh Sammeli (S),

2023/24:1593 av Gunilla Svantorp (S),

2023/24:2569 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S),

2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 8 och

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Det behövs lagändringar som innebär att fler studenter, för att kunna slutföra sina utbildningar, genom dispens beviljas studiemedel fler veckor än den reglerade längsta tiden för studiemedel. Nuvarande dispensregler är för snäva. Möjligheten att kunna ändra sig och byta utbildningsbana under studietiden eller senare i livet behöver utökas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Villkor för studiemedel, punkt 1 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2023/24:442 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2023/24:1503 av Fredrik Lundh Sammeli (S),

2023/24:1593 av Gunilla Svantorp (S),

2023/24:2569 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) och

2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 8.

Ställningstagande

Delegationen för senior arbetskraft presenterade i november 2020 sitt slutbetänkande Äldre har aldrig varit yngre – allt fler kan och vill arbeta längre (SOU 2020:69). Ett flertal av delegationens förslag är positiva och innebär att staten som arbetsgivare bör gå före och aktivt verka för att människor kan arbeta längre om de vill samt att det bör bli lättare att gå en kortare yrkesinriktad utbildning på deltid eller kvällstid. Det är något som skulle kunna främja möjligheten till yrkesbyten och en förnyad yrkeskarriär. Det är även positivt att delegationen har förslag om att åldersgränserna i studiestödsystemet bör kopplas till riktåldern för pension och att åldersgränserna i systemet successivt bör höjas i takt med höjningar av riktåldern.

Det bör även övervägas att göra det möjligt att finansiera studier med studiestöd på deltidsnivån 25 procents studietakt.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Studiemedel för vidareutbildning och omställning, punkt 2 (S)

av Åsa Westlund (S), Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 2 och 3 samt avslår motion

2023/24:1846 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen har misskött genomförandet av omställningsstudiestödet. CSN har inte fått de resurser som myndigheten efterfrågat för att inom rimlig tid kunna hantera de inkomna ansökningarna om omställningsstudiestödet. De resurser som regeringen ger CSN för 2024 är väsentligt lägre än de resurser som CSN efterfrågat och kommer att vara otillräckliga för att ta itu med de långa köer som har byggts upp. Implementeringen av omställningsstudiestödet måste säkerställas. Därför bör en samordnare av omställningsstudiestödet tillsättas med uppdraget att hålla ihop arbetet över departementsgränserna och säkerställa en god samverkan och dialog med alla inblandade myndigheter samt arbetsmarknadens parter.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Avskrivning av studielån, punkt 3 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvis (SD), Jörgen Grubb (SD) och Anders Alftberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2070 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motion

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör utreda möjligheterna att reducera studieskulder för tandläkare som väljer att arbeta i lands- och glesbygden. Att locka vårdpersonal till landsbygden är en utmaning inte bara i Sverige utan även i andra delar av världen. I landsbygdsområden i USA finns ett system där exempelvis läkare kan förbinda sig att arbeta på landsbygden ett antal år, varefter de som bonus får sina studieskulder reducerade. Systemet är intressant, och därför anser vi att regeringen bör överväga att utreda om motsvarande system går att applicera på tandläkare i den svenska lands- och glesbygden för att de ska vilja söka sig till mindre attraktiva orter.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

6. Avskrivning av studielån, punkt 3 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 13 och avslår motion

2023/24:2070 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Det är tydligt att bristen på utbildad arbetskraft är mindre i närheten av de orter där det finns en högskola eller ett universitet. Kompetensbristen växer med

avståndet från dessa orter. Mot bakgrund av den utveckling som sker i fråga om den allmänna bristen på utbildad arbetskraft, behövs incitament så att fler människor med rätt kompetens vågar flytta till de orter där de behövs. Därför är det viktigt att driva frågan om avskrivning av studieskulder för de som flyttar för att arbeta inom ett bristyrke i landsbygdskommuner. En sådan reform bör gälla för alla yrkeskategorier. Det bör därför utformas ett system för avskrivning av studieskulder för de som flyttar till en glesbygdskommun för att arbeta inom ett bristyrke med markant behov av kompetens.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 4 (S)

Åsa Westlund (S), Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S) och Niklas Sigvardsson (S) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkande 2022/23:UbU3. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 4 (SD)

Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Jörgen Grubb (SD) och Anders Alftberg (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkande 2022/23:UbU3. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 4 (C)

Anders Ådahl (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkande 2022/23:UbU3. Jag vidhåller mitt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:10 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa fribeloppet för studiemedel och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:177 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga möjligheten att studiebidragets storlek anpassas till respektive studieort och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde se över möjligheten att slopa fribeloppet för studerande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde se över möjligheten att göra en översyn av kurser som berättigar till studiestöd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att slopa rätten till CSN-stöd för religionsstudier utomlands och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:442 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lagändringar som innebär att fler studenter ges dispens för att få fler veckor med studiemedel i syfte att kunna slutföra sina utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1087 av Adnan Dibrani (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera förutsättningarna för att öppna möjligheten att söka studielån via CSN för omskolning till yrkeschaufför och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1126 av Helena Storckenfeldt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa fribeloppet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1421 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att koppla rätten till studiemedel mot avklarade poäng i studier i stället för mot intjänad inkomst och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1503 av Fredrik Lundh Sammeli (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man bör överväga en översyn och reformering av inackorderingsbidraget till gymnasieelever som studerar på annan ort och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1593 av Gunilla Svantorp (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga breddade möjligheter att anpassa studietakten för deltagare på folkhögskolor och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1846 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av kompetensförsörjning för en världsledande grön industri i Västsverige och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1932 av Amalia Rud Pedersen och Adrian Magnusson (båda S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters boendekostnader och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2070 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheterna med reducerade studieskulder för tandläkare som väljer att arbeta i lands- och glesbygd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2077 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för förbättrade förutsättningar genom reducering av studieskulder för läkare och sjuksköterskor i glesbygden och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2097 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta samhällsviktiga verksamheter och överväga möjligheten till avskrivning av studielån och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2439 av Patrik Jönsson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheten att utreda ett permanent slopat fribelopp gällande studiemedel och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2454 av Anders Ådahl m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa ett mer flexibelt studiemedelssystem som premierar studenter som avslutar sina studier före utsatt tid och skapar möjlighet för de som behöver mer tid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort inkomstprövningen för lånedelen av studiemedlet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utformas ett system för avskrivning av studieskulder för den som flyttar till en glesbygdskommun för att arbeta inom ett bristyrke med markant behov av kompetens, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2569 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara möjligt att ta CSN-lån för att kunna ta körkort och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2684 av Åsa Westlund m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka studiemedelssystemet och på sikt höja bidragsdelen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa implementeringen av omställningsstudiestödet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka implementeringen av omställningsstudiestödet genom att tillsätta en

samordnare med uppdrag att hålla ihop arbetet över departementsgränserna och säkerställa en god samverkan och dialog med alla inblandade myndigheter samt arbetsmarknadens parter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över studiestartsstödet så att fler kommer i arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tryggheten för studenter vid sjukdom och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över den ekonomiska situationen för studerande med barn och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åldersgränserna i studiestödssystemet bör kopplas till riktåldern för pension och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studiestöd på deltidnivå vid 25 procents studietakt bör övervägas och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 4

Motion	Motionärer	Yrkanden
4. Motioner som bereds förenklat		
2023/24:10	Nima Gholam Ali Pour (SD)	
2023/24:177	Markus Wiechel (SD)	1–4
2023/24:1087	Adnan Dibrani (S)	
2023/24:1126	Helena Storckenfeldt (M)	
2023/24:1421	Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M)	
2023/24:1932	Amalia Rud Pedersen och Adrian Magnusson ² (båda S)	
2023/24:2077	Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)	4
2023/24:2097	Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD)	
2023/24:2439	Patrik Jönsson (SD)	
2023/24:2454	Anders Ådahl m.fl. (C)	12 och 13
2023/24:2684	Åsa Westlund m.fl. (S)	1, 5 och 6